

Україна
Донецький окружний адміністративний суд
У Х В А Л А
про заміну сторони виконавчого провадження

20 вересня 2021 р.

Справа №200/5039/20-а

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Михайлик А.С., розглянувши в порядку письмового провадження заяву Тertiшного Геннадія Володимировича про заміну сторони виконавчого провадження, -

В С Т А Н О В И В:

Тertiшний Геннадій Володимирович звернувся до суду із позовом до Управління Пенсійного фонду України в місті Харцизьку Донецької області про визнання протиправними дій щодо припинення нарахування та виплати пенсії, зобов'язання поновити поточну виплату пенсії, стягнення заборгованості з пенсії за період з 01.06.2014.

Рішенням Донецького окружного адміністративного суду від 13.07.2020 задоволено зазначений позов, визнано протиправними дії Управління Пенсійного фонду України в місті Харцизьку Донецької області щодо припинення нарахування та виплати пенсії Тertiшному Г.В., зобов'язано Управління Пенсійного фонду України в місті Харцизьку Донецької області відновити виплату пенсії за віком Тertiшному Г.В. та виплатити заборгованість з пенсії, що утворилася з 01.06.2014 за виключенням виплачених позивачу сум, а також здійснено розподіл судових витрат, в межах якого стягнуто за рахунок бюджетних асигнувань Управління Пенсійного фонду України в місті Харцизьку Донецької області судові витрати в розмірі 840,80 грн на користь Державного бюджету України.

02.09.2020 видано Тertiшному Г.В. виконавчий лист про зобов'язання Управління Пенсійного фонду України в місті Харцизьку Донецької області відновити виплату пенсії за віком Тertiшному Г.В. та виплатити заборгованість з пенсії, що утворилася з 01.06.2014 за виключенням виплачених сум.

12.01.2021 закінчено виконавче провадження № 63496873 за цим виконавчим листом з підстав, передбачених п. 11 ч. 1 ст. 39 Закону України «Про виконавче провадження» (невиконання боржником рішення, яке не може бути виконано без участі боржника).

Докази виконання боржником рішення у цій справі станом на теперішній час відсутні.

Відповідно до ст. 380 КАС України судові рішення, яке набрало законної сили, є обов'язковим для учасників справи, для їхніх правонаступників, а також для всіх органів, підприємств, установ та організацій, посадових чи службових осіб, інших фізичних осіб і підлягає виконанню на всій території України, а у випадках, встановлених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за принципом взаємності, - за її межами.

Невиконання судового рішення тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Виконання судових рішень є складовою права на справедливий суд та однією з процесуальних гарантій доступу до суду, що передбачено статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950, ратифікованої Законом України від

17.07.1997 № 475/97-ВР «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції».

Судове рішення, яке набрало законної сили або яке належить виконати негайно, само по собі рішення є підставою для його виконання, що визначено ч. 2 ст. 372 КАС України.

Згідно з ч. 1 ст. 2 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» від 05.06.2012 № 4901-VI держава гарантує виконання рішення суду про стягнення коштів та зобов'язання вчинити певні дії щодо майна, боржником за яким є: державний орган; державні підприємство, установа, організація (далі - державне підприємство); юридична особа, примусова реалізація майна якої забороняється відповідно до законодавства (далі - юридична особа).

Отже, чинним законодавством чітко визначено, що кожне судове рішення має бути виконано, а також встановлено порядок проведення виконавчих дій.

Згідно з вимогами ч. 1 ст. 379 КАС України та частини 5 статті 15 Закону України «Про виконавче провадження» № 1404-VIII у разі вибуття однієї із сторін виконавчого провадження за поданням державного виконавця або за заявою заінтересованої особи суд, який розглядав справу як суд першої інстанції, замінює сторону виконавчого провадження її правонаступником.

Для правонаступника усі дії, вчинені до його вступу у виконавче провадження, є обов'язковими тією мірою, якою вони були б обов'язковими для сторони, яку правонаступник замінив.

Постанова Кабінету Міністрів України "Деякі питання фінансування бюджетних установ, здійснення соціальних виплат населенню та надання фінансової підтримки окремим підприємствам і організаціям Донецької та Луганської областей" від 07.11.2014 № 595 зобов'язувала міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації забезпечити до 01.12.2014 переміщення бюджетних установ, підприємств та організацій, що належать до сфери їх управління, з населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, в населенні пункти, на території яких органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі.

Постановою Правління Пенсійного фонду України від 12.05.2015 № 9-1 «Про здійснення повноважень з обслуговування страхувальників» визначено, що обслуговування страхувальників, які перебувають на обліку в управліннях Фонду, що тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, на період проведення антитерористичної операції, зокрема здійснення обліку платежів, що надходять на рахунки органів Пенсійного фонду України, відкриті в установах АТ «Ощадбанк», прийняття звітності, передбаченої законодавством, зняття з обліку страхувальників в органах Пенсійного фонду України, надання довідок, встановлених законодавством, формування звітності та виконання завдань, передбачених підпунктами 2-4, 6, 9-12, 16, 19 пункту 4 Положення про управління Пенсійного фонду України в районах, містах, районах у містах, а також про об'єднанні управління, затвердженого постановою правління Пенсійного фонду України від 22.12.2014 № 28-2, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.01.2015 за № 41/26486, здійснюється управлінням Пенсійного фонду України в районах, містах, районах у містах, а також об'єднаним управлінням Донецької та Луганської областей згідно з додатком до цієї постанови (далі - управління Фонду, які здійснюють повноваження з обслуговування страхувальників).

Згідно з Переліком управлінь Пенсійного фонду України в районах, містах, районах у містах, а також об'єднаних управлінь Донецької та Луганської областей, які здійснюють повноваження з обслуговування страхувальників на період проведення антитерористичної операції, затвердженого Постановою Правління Пенсійного фонду України від 12.05.2015 № 9-1, місцезнаходження управління ПФУ, що тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, а саме Управління ПФУ в м. Харцизьку, є УПФУ в м. Красний Лиман, 84406, м. Лиман, вул. Незалежності, 15.

Таким чином, вказаною постановою визначено, що місцезнаходженням Управління ПФУ в м. Харцизьку є місцезнаходження УПФУ в м. Красний Лиман, однак Управління ПФУ в м. Харцизьку не здійснює свої повноважень, про що зазначено у листі Пенсійного фонду України суду від 05.06.2020 № 2800-0603-7/18474.

Водночас, певний обсяг повноважень Управління ПФУ в м. Харцизьку здійснював саме УПФУ в м. Красний Лиман.

Відповідно до Постанови КМУ від 08.11.2017 № 821 в межах реорганізації територіальних органів Пенсійного фонду України в Донецькій області реорганізовані шляхом злиття Управління Пенсійного фонду України в м. Красний Лиман Донецької області та Бахмутське об'єднане управління Пенсійного фонду України Донецької області, внаслідок чого утворено Бахмутсько-Лиманське об'єднане управління Пенсійного фонду України Донецької області, а відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 925 реорганізовано Бахмутсько-Лиманське об'єднане управління Пенсійного фонду України Донецької області шляхом приєднання до Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області.

Механізм здійснення заходів, пов'язаних з утворенням, реорганізацією або ліквідацією міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів визначений Порядком здійснення заходів, пов'язаних з утворенням, реорганізацією або ліквідацією міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20.10.2011 № 1074.

Згідно із п. 6 зазначеного Порядку, у разі приєднання одного або кількох органів виконавчої влади до іншого органу, права та обов'язки органів виконавчої влади переходять до органу виконавчої влади, до якого приєднано один або кілька органів виконавчої влади.

Пунктом 8 Порядку № 1074 передбачено, що внаслідок реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) органів виконавчої влади припиняється той орган виконавчої влади, майнові права та обов'язки якого переходять його правонаступникам.

Відповідно до ч. 1 ст. 104 Цивільного кодексу України юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. У разі реорганізації юридичних осіб майно, права та обов'язки переходять до правонаступників.

За таких обставин, Головним управлінням Пенсійного фонду України в Донецькій області набуті права та обов'язки Бахмутсько-Лиманського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області, який був правонаступником УПФУ в м. Красний Лиман.

Не можна при цьому вважати, що при фактичному зупиненні діяльності Управління ПФУ в м. Харцизьку механізм визначення правонаступника територіальних органів Пенсійного фонду України, які тимчасово не здійснюють своїх повноважень, повністю відсутній, оскільки положення постанови Кабінету Міністрів України "Деякі питання фінансування бюджетних установ, здійснення соціальних виплат населенню та надання фінансової підтримки окремим підприємствам і організаціям Донецької та Луганської областей" від 07.11.2014 №595 та постанови Правління Пенсійного фонду України від 12.05.2015 №9-1 «Про здійснення повноважень з обслуговування страхувальників»-передбачають протилежне.

Аналогічних висновків дійшов Верховний Суд в постанові від 27.12.2019 у справі № 757/42871/15-а.

Розглядаючи таке питання колегія суддів Верховного Суду керувалась позицією Конституційного Суду України щодо виконання судового рішення, яке набрало законної сили, зокрема, у рішенні від 15.05.2019 №2-р(П)/2019 зазначено, що судовий захист прав і свобод людини і громадянина необхідно розглядати як вид державного захисту прав і свобод людини і громадянина, і саме держава бере на себе такий обов'язок відповідно до частини другої статті 55 Конституції України (абзац п'ятнадцятий пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 07.05.2002 № 8-рп/2002).

Отже, як впливає з наведеного, держава повинна повною мірою забезпечити

реалізацію гарантованого статтею 55 Конституції України права кожного на судовий захист.

У рішенні Конституційного Суду України (Велика палата) від 18.02.2020 у справі №2-р/2020 суд звернув увагу на принцип інституційної безперервності, який полягає у тому, що органи державної влади, встановлені Основним Законом України, продовжують функціонувати в інтересах Українського народу та реалізовувати свої повноваження, виконувати завдання і функції, визначені у Конституції України, незалежно від цих змін, якщо тільки цими змінами не передбачено істотну (докорінну) зміну їх конституційного статусу, у тому числі їх ліквідацію.

Як зазначив Європейський суд з прав людини у рішенні від 27.02.2007 у справі «Істинна Православна Церква в Молдові та інші проти Молдови» у справах, де боржником є сама держава, не має значення, який із органів державної влади брав участь у судових спорах та який із них несе відповідальність за виконання кінцевого рішення. Держава має бути спроможною виконати судові рішення, ухвалені на користь сторони, упродовж розумного строку.

Згідно з пунктом 70 рішення у справі «Рисовський проти України» (№29979/04), Європейський суд з прав людини зазначив, що принцип належного урядування, зокрема передбачає, що державні органи повинні діяти в належний і якомога послідовний спосіб. При цьому, на них покладено обов'язок запровадити внутрішні процедури, які посилять прозорість і ясність їхніх дій, мінімізують ризик помилок і сприятимуть юридичній визначеності у правовідносинах. Державні органи, які не впроваджують або не дотримуються своїх власних процедур, не повинні мати можливості уникати виконання своїх обов'язків.

Крім того, колегія суддів Верховного Суду звертала увагу на Рекомендації № Rec 16 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Про виконання адміністративних рішень і судових рішень в області адміністративного права, в розділі II Рекомендацій «Виконання судових рішень, що стосуються адміністративних органів» зазначено, що Держави-члени повинні забезпечити, щоб адміністративні органи виконували судові рішення в розумні терміни. Щоб повністю виконати судові рішення, адміністративні органи повинні вживати всіх необхідних заходів відповідно до законодавства (пункт а). У випадку невиконання адміністративним органом судового рішення, повинна бути передбачена відповідна процедура забезпечення виконання даного рішення (пункт б).

Пунктом 54 Висновку №11 (2008) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо якості судових рішень передбачено, що згідно з тлумаченням Європейського суду з прав людини, право на справедливий суд, зафіксоване в статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, означає не лише те, що судові рішення повинно бути ухвалено в розумні строки, а й те, що воно повинно бути - коли це доречно - таким, яке можна ефективно виконати на користь сторони, яка виграла справу. Справді, Конвенція не передбачає теоретичного захисту прав людини, а має на меті гарантувати максимальну ефективність такого захисту.

Також колегія суддів Верховного суду зазначала про необхідність врахування практики застосування Європейським судом з прав людини Конвенції про захист прав людини і основних свобод. Так, Суд зазначив, що неможливість особою домогтися виконання судового рішення, винесеного на її користь, становить втручання у право на мирне володіння майном, що викладене у першому реченні пункту першого статті 1 Протоколу №1 до Конвенції про захист прав людини і основних свобод. У рішенні Європейського суду з прав людини (справа Жовнер проти України, заява №56848/00, пункт 33). Суд також відзначив, що право на судовий розгляд, гарантоване статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основних свобод, також захищає і виконання остаточних та обов'язкових судових рішень, які у країні, яка поважає верховенство права, не можуть залишатися невиконаними, завдаючи шкоди одній із сторін.

Суд, крім цього, виходить з того, що важко уявити, щоб пункт 1 статті 6 Конвенції детально описував процедурні гарантії, які надано сторонам, - справедливість, відкритість і

оперативність проваджень, - і не передбачав би гарантій виконання судових рішень протоколу («Бурдов проти Росії», заява №589498/00, пункт 34).

Суд також враховує позицію Європейського суду з прав людини, сформовану, зокрема у справах «Hornsby v. Greece» (заява №18357/91, пункт 40), «Деркач та Палек проти України» (заяви № 34297/02 та №39574/02, пункт 18): право на суд, було б ілюзорним, якби національна правова система Високої Договірної Сторони дозволяла, щоб остаточне, обов'язкове для виконання судове рішення залишалось невиконаним на шкоду будь-якій зі сторін; ефективний доступ до суду включає право на виконання судового рішення без невинуватених затримок; право на звернення до суду також передбачає практичне виконання остаточних, обов'язкових для виконання судових рішень, які в державах, що поважають принцип верховенства права, не можуть залишатися невиконаними на шкоду стороні у провадженні; виконання судового рішення, яке набрало законної сили підлягає обов'язковому та безумовному виконанню особою, на яку покладено такий обов'язок («Immobiliare Saffi v. Italy», заява № 22774/93, пункт 74).

До того ж, як зазначив Європейський суд з прав людини в справі «Золотас проти Греції» стаття 1 Протоколу № 1, яка має за головну мету захистити особу від будь-якого посягання держави на повагу до її майна, може також вимагати позитивних зобов'язань, відповідно до яких держава має вжити певних заходів, необхідних для захисту права власності, зокрема, якщо існує прямий зв'язок між заходом, якого заявник може правомірно очікувати від влади, і ефективним користуванням ним своїм майном (Zolotas v. Greece, заява № 66610/09, пункт 39). Подібний висновок викладений у рішенні Європейського суду з прав людини в справі «Капітал Банк АД проти Болгарії» (Capital Bank AD v. Bulgaria, заява №49429/99, пункт 52).

Варто також згадати, що у 2019 році Судом також винесено ряд рішень, у яких констатовано порушення пункту й статті 6 Конвенції у зв'язку тривалим невиконанням або неповним виконанням рішень національних судів та відсутність у зв'язку із цим ефективного засобу правового захисту, зокрема, Gasanov and Nikulin v. Russia (№16941/07, 59053/11), and Vankay v. Romania (№35723/03, 45096/09), Anankin and Others v. Russia (№79757/12), Hodzic and Sirco v. Bosnia and Herzegovina (№34526/15, 34530/15), Balic and others v. Bosnia and Herzegovina (№ 44080/16), Katic and others v. Bosnia and Herzegovina (№ 50972/16).

Враховуючи вищевикладене, з метою ефективного захисту прав позивача, суд дійшов висновку про наявність підстав для задоволення заяви Тertiшного Г.В. про заміну сторони виконавчого провадження у справі за позовом Тertiшного Г.В. до Управління Пенсійного фонду України в місті Харцизьку Донецької області про визнання протиправними дій, зобов'язання вчинити певні дії, стягнення коштів на Головне управління Пенсійного фонду України в Донецькій області.

За приписами частини 4 статті 379 КАС України, положення цієї статті застосовуються також у випадку необхідності заміни боржника або стягувача у виконавчому листі до відкриття виконавчого провадження.

Зважаючи, що виконавче провадження № 63496873 за виданим позивачу у цій справі виконавчим листом від 02.09.2020 про зобов'язання Управління Пенсійного фонду України в місті Харцизьку Донецької області відновити виплату пенсії за віком Тertiшному Г.В. та виплатити заборгованість з пенсії, що утворилася з 01.06.2014 за виключенням виплачених сум закінчено, втім докази виконання боржником рішення у цій справі станом на теперішній час відсутні, суд дійшов висновку про наявність підстав для заміни боржника у цьому виконавчому листі.

При цьому, у задоволенні заяви Тertiшного Г.В. в частині заміни боржника у виконавчому листі від 02.09.2020 про стягнення за рахунок бюджетних асигнувань Управління Пенсійного фонду України в місті Харцизьку Донецької області судових витрат в розмірі 840,80 грн на користь Державного бюджету України слід відмовити, оскільки ст. 379 КАС України передбачено можливість заміни сторони виконавчого провадження лише за поданням державного виконавця або за заявою заінтересованої особи.

В даному випадку рішенням суду передбачено стягнення судових витрат у вигляді судового збору на користь Державного бюджету України, а не позивача, при зверненні до суду із позовом у цій справі позивач судовий збір не сплачував.

За змістом ч. 4 ст. 15 Закону України «Про виконавче провадження» № 1404-VIII за рішеннями про стягнення в дохід держави судового збору стягувачем є Державна судова адміністрація України.

Таким чином, Тертишний Г.В. у цьому виконавчому листі зазначений стягувачем помилково, а відтак він не є заінтересованою особою та, відтак, особою, що може звернутись із такою заявою.

Керуючись ст.ст. 205, 243, 248, 256, 293-295, 297, 379 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

У Х В А Л И В:

Заяву Тертишного Геннадія Володимировича про заміну сторони виконавчого провадження, - задовольнити частково.

Замінити на Головне управління Пенсійного фонду України в Донецькій області (адреса: 84122, м. Слов'янськ, пл. Соборна, 3; код ЄДРПОУ 13486010) боржника в виданому у справі № 200/5039/20-а виконавчому листі від 02.09.2020 про зобов'язання Управління Пенсійного фонду України в місті Харцизьку Донецької області відновити виплату пенсії за віком Тертишному Геннадію Володимировичу та виплатити заборгованість з пенсії, що утворилася з 01.06.2014 за виключенням виплачених сум.

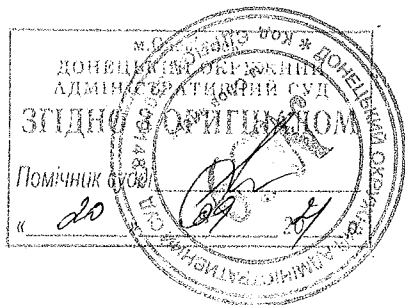
Відмовити в задоволенні заяви Тертишного Геннадія Володимировича в частині заміни боржника в виданому у справі № 200/5039/20-а виконавчому листі від 02.09.2020 про стягнення за рахунок бюджетних асигнувань Управління Пенсійного фонду України в місті Харцизьку Донецької області судових витрат в розмірі 840,80 грн на користь Державного бюджету України

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання.

Ухвала суду може бути оскаржена. Апеляційна скарга на ухвалу суду подається у строки, визначені Кодексом адміністративного судочинства України.

У відповідності до пп. 15.5 п. 15 Перехідних положень Кодексу адміністративного судочинства України до дня початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи апеляційні та касаційні скарги подаються учасниками справи до або через відповідні суди, а матеріали справ витребовуються та надсилаються судами за правилами, що діяли до набрання чинності цією редакцією Кодексу. У разі порушення порядку подання апеляційної чи касаційної скарги відповідний суд повертає таку скаргу без розгляду.

Суддя

А.С. Михайлик

